

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 kpk

w sprawie **G. B.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 lutego 2021 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę z urzędu skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 12 sierpnia 2020 r., sygn. akt II AKa (...)

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w J.

z dnia 5 lutego 2020r., sygn. III K (...)

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa;

3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. B.C. - Kancelaria Adwokacka w B. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji na korzyść skazanego jako jego obrońca ustanowiony z urzędu.

UZASADNIENIE

G. B. wyrokiem Sądu Okręgowego w J. z dnia 5 lutego 2020 r., sygn. akt III K (...), został uznany za winnego tego, że:

1. w dniu 17 sierpnia 2019 r. w B., gminie B., działając z zamiarem pozbawienia życia D. W. uderzył ją nożem w szyję, czym spowodował ranę klutą powierzchni przedniej szyi, o głębokości 7 cm, której bezpośrednim skutkiem było naruszenie czynności narządu ciała na czas dłuższy niż 7 dni, a następnie ponownie usiłował uderzyć wymienioną pokrzywdzoną nożem, w tym w okolice brzucha, jednak zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na podjętą obronę pokrzywdzonej i wyrwanie mu z ręki noża, czym spowodował u niej ranę ciętą ręki prawej u nasady kciuka, długości 3 cm, drążącą w kierunku kości śródręcza, dwie powierzchowne i drobne rany cięte przyśrodkowej powierzchni kciuka lewego, otarcie naskórka tylnej powierzchni łokcia lewego 14x15 cm oraz podbiegnięcia krwawe okolicy lewobocznej szyi, 7x2 cm i tylnej powierzchni przedramienia lewego 6x0,5 cm, 2x1 cm, 2x1 cm, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządu ciała na czas nie dłuższy niż 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z 15.02.2006r. w sprawie VI K (...), za czyn z art. 207 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 06.07.2006 r. do 06.01.2007 r., wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z 10.06.2009 r. w sprawie II K (...), za czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne na karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z 23.09.2009 r. w sprawie II K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w J. z 29.12.2009 r. w sprawie VI Ka (...), za czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne na karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, które następnie zostały objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w B. z 28.01.2011 r. w sprawie II K (...), na mocy którego wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w całości w okresie od 14.08.2012 r. do 20.02.2013 r., wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z 09.02.2015 r. w sprawie II K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w J. z 26.05.2015r. w sprawie VI Ka [...]/15, za czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 18.09.2014 r. do 12.02.2016 r. oraz od 19.07.2016 r. do 20.10.2016 r.,

tj. zbrodni z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za którą wymierzono mu karę 12 lat i 6

miesiący pozbawienia wolności; ponadto Sąd Okręgowy, na podstawie art. 46 § 2 k.k., orzekł wobec oskarżonego G. B. na rzecz pokrzywdzonej D. W. zapłatę kwoty 7000 zł tytułem nawiązki;

2. w dniu 17 sierpnia 2019 r. w B., gmina B., groził D. W. pozbawieniem życia, która to groźba wzbudziła u pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., będąc uprzednio skazany za czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z 24.05.2016 r. w sprawie II K (...), na karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w wymiarze co najmniej sześciu miesięcy, tj. w okresie od 20.10.2016 r. do 23.07.2017 r.,

tj. występku z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności,

3. w okresie od 27 lutego 2019 r. do 17 sierpnia 2019 r. nie stosował się do orzeczonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 24 maja 2016 r. o sygn. akt II K (...), zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi E. B. i D. W. oraz zakazu zbliżania się do wymienionych pokrzywdzonych na odległość mniejszą niż 100 metrów na okres 3 lat, przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 9 lutego 2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w J. z dnia 26 maja 2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt VI Ka (...), za czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz za występki z art. 244 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, którym wymierzono mu karę łączną roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 18 września 2014 r. do 12 lutego 2016 r. oraz od 19 lipca 2016 r. do 20 października 2016 r.,

tj. występku z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy, na podstawie art. 85 § 1 k. k. i art. 86 § 1 k.k. połączył wymierzone oskarżonemu jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzekł wobec G. B. karę łączną 13 lat pozbawienia wolności.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca z urzędu oskarżonego, który – podnosząc zarzut rażącej obrazy przepisu postępowania, mającej wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia (art. 7 k.p.k.) oraz zarzut rażącej niewspółmierności kary – wniósł o zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzucanych mu czynów, ewentualnie uznanie go za winnego przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 156 § 1 k.k., bądź orzeczenie łagodniejszej kary.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2020 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że ustalił, iż pierwszego z przypisanych mu czynów oskarżony dopuścił się, działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonej i orzeczoną za ten czyn karę obniżył do 9 lat pozbawienia wolności, stwierdzając, że utraciło moc orzeczenie o karze łącznej i na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzył G. B. karę łączną 9 lat pozbawienia wolności. W pozostałej części utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony przez obrońcę z urzędu skazanego, który we wniesionej kasacji podniósł zarzuty rażącego naruszenia prawa procesowego, mającego istotny wpływ na jego treść:

I. art. 7 k.p.k. poprzez przeprowadzenie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, co skutkowało niewłaściwym przyjęciem, że G. B. przewidywał możliwość wystąpienia skutku śmiertelnego i na takowy się godził, czemu dał wyraz jednoznacznie swoim zachowaniem, a zatem miał zamiar ewentualny pozbawienia życia D. W.;

II. art. 5 § 2 k.p.k. polegającego na nierozstrzygnięciu na korzyść oskarżonego niedających się usunąć wątpliwości, w zakresie strony podmiotowej w sytuacji, gdy prawidłowa analiza całokształtu materiału dowodowego niniejszej sprawy nie pozwala na pewne przyjęcie, iż G. B. działał z zamiarem bezpośrednim, jak i ewentualnym pozbawienia życia D. W.;

III. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. tj. nierozważenie wszystkich zarzutów i wniosków wskazanych w środku odwoławczym, poprzez nieodniesienie się do:

1. części zarzutu obrazy przepisów postępowania mającej wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. poprzez przeprowadzenie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów w zakresie opinii biegłego R. P., wyjaśnień oskarżonego, co skutkowało niewłaściwym przyjęciem, że: oskarżony miał zamiar popełnienia przestępstwa na szkodę D. W., a w szczególności zamiarem swym obejmował zabójstwo pokrzywdzonej,

2. wniosku dotyczącego zmiany kwalifikacji prawnej przestępstwa zarzucanego oskarżonemu polegającego na uznaniu oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 156 § 1 k. k. w zw. z art. 13 § 1 k. k.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Zarzut obrazy art. 7 k.p.k., w którym zakwestionowano ocenę dowodów, prowadzącą do ustalenia występowania w psychice skazanego zamiaru zabójstwa D. W., stanowi w istocie powtórzenie zarzutu apelacyjnego i już z tego względu jawi się jako ewidentnie chybiony, stanowiąc próbę wywołania ponownej kontroli instancyjnej. Należy podkreślić, że Sąd odwoławczy dokonał zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji, uznając, że usiłowania zabójstwa skazany dopuścił się, działając w zamiarze ewentualnym, co uprawniało do formułowania w kasacji zarzutu obrazy art. 7 k.p.k., a lektura uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem* nie pozostawia wątpliwości co do tego, że Sąd ten wnikliwie zweryfikował ocenę dowodów i poczynione na jej podstawie ustalenia faktyczne w zakresie stosunku psychicznego sprawcy do czynu polegającego na zaatakowaniu nożem D. W., czego rezultatem było dokonanie korzystnej dla skazanego zmiany opisu przypisanego czynu i w konsekwencji obniżenie wymiaru kary pozbawienia wolności.

Wprawdzie Sąd ten nie odniósł się do wyjaśnień samego skazanego ani do opinii biegłego R. P., jednak autor kasacji nie wykazał doniosłości tego zaniechania

w kontekście możliwości przyjęcia odmiennych ustaleń faktycznych co do strony podmiotowej towarzyszącej skazanemu w momencie ataku na pokrzywdzoną. Odnosząc się do argumentacji skarżącego należy podkreślić, że wnioskowanie o stosunku psychicznym sprawcy na podstawie zadanych przez niego ran należy do kompetencji sądu orzekającego, nie zaś biegłego. Nie są do tego wymagane bowiem wiadomości specjalne z zakresu medycyny, w tym np. patomorfologii, lecz zasady prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego. Chociaż zatem można podnosić, że Sąd odwoławczy nie w pełni wywiązał się z obowiązku, o którym mowa w art. 433 § 2 k.p.k., to jednak nierozważanie szczegółowo wymienionych okoliczności podniesionych w apelacji obrońcy G. B. pozostawało bez wpływu na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia. Dla ścisłości należy zaznaczyć, że Sąd Apelacyjny miał jednak na uwadze podnoszone przez apelującego zarzuty, tyle tylko, że uznał je za niezasadne (za wyjątkiem zarzutu kwestionującego ustalenia Sądu pierwszej instancji odnośnie zamiaru bezpośredniego zabójstwa pokrzywdzonej), o czym przekonuje zwięzłe uzasadnienie wyroku. Jednocześnie, skoro zaś Sąd odwoławczy ustalił, że G. B. działał z zamiarem ewentualnym zabójstwa, to bezprzedmiotowe byłoby rozważanie jego zachowania pod kątem odpowiedzialności z art. 156 § 1 k.k.

Błędem oczywistej natury było natomiast podnoszenie przez obrońcę skazanego zarzutu naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. przy jednoczesnym wskazywaniu na obrazę art. 7 k.p.k., co do tego samego zagadnienia faktycznego. W orzecznictwie powszechnie i od lat akcentuje się to, że naruszenie reguły *in dubio pro reo* możliwe jest jedynie w sytuacji, gdy po przeprowadzonym prawidłowo postępowaniu dowodowym i odpowiadającej standardom wynikającym z art. 7 k.p.k. ocenie materiału dowodowego, nadal istnieją niedające się usunąć wątpliwości, które sąd rozstrzyga niezgodnie z kierunkiem określonym w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. Oznacza to, że w przypadkach, w których skarżący kwestionuje ocenę poszczególnych dowodów, nie może być mowy o naruszeniu art. 5 § 2 k.p.k. Zarzuty obrazy art. 7 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. mają bowiem charakter rozłączny” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2019 r., IV KK 651/19, LEX nr 2784008; zob. też: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 stycznia 2019 r., III*

KK 215/18, LEX nr 2602107; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2017 r., II KK 18/17, LEX nr 2311295).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwalniając skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążając Skarb Państwa. O kosztach pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 18).